

Hjem > Landdistriktsmidler > 2014 > Formidling og demonstration ny viden > Kraftige angreb af goldfodsyge i flere marker med forfrugt korn

Kraftige angreb af goldfodsyge i flere marker med forfrugt korn

Det milde efterår og vinter er årsag til de kraftige angreb. Hvis der skal være hvede igen i markerne, skal disse marker sås til sidst. Der kan også være behov for at vælge Latitude-bejdsset udsæd.

Der er i år modtaget helt usædvanlig mange henvendelser om tidlige og kraftige angreb af goldfodsyge i vinterhvede. De første tilfælde af kraftige angreb blev set allerede i slutningen af april. Se [PlanteNyt nr. 1052](#).

Angreb kan forveksles med havrerødsot, fordi angrebene i starten optræder som små gule områder i marken med lavere vækst dog mangler de røde bladspidser, som forekommer ved havrerødsot. Se fotos nedenfor.

Tilfælde af kraftige angreb ses i marker med forfrugt korn (ekskl. havre) og f.eks. også i marker med kun et års vårbygdyrkning forud.

Der er også set kraftige angreb i marker bejdsset med Latitude. Midlet udsætter kun angrebet af goldfodsyge, hvorfor der afhængig af angrebsstyrken kan ses angreb, når bejdsens effekt ebber ud i løbet af foråret eller sommeren.

Tidlig såning fremmer angreb, men også i marker sået i slutningen af september er der eksempler på kraftige angreb, fordi betingelserne for svampen har været så gunstige i år.

Ved kraftige angreb af goldfodsyge i år anbefales det ved vinterhvededyrkning i 2014-2015 at så de pågældende marker til sidst. Evt. kan der også være behov for at anvende Latitudebejdsset udsæd. Se forsøg med Latitudebejdsning nedenfor.

Mild vinter fremmer angreb

Årsagen til de kraftige angreb er det milde vejr i efteråret, vinteren og foråret, da goldfodsygesvampen vokser hurtigere ved højere temperaturer. Nedbør forår og sommer fremmer også svampen. Tørre forhold fremmer ikke goldfodsyge, men medfører et større udbyttetab som følge af angreb, da det ødelagte rodnet har svært ved at optage vand.

Betingelser for sekundær smitte er afgørende

Den primære infektion sker fra planterester af korn (ekskl. havre) med goldfodsyge i jorden. Når hvedeplanterne er angrebet, breder svampen sig på planterne via såkaldte løbehyfer på hele roden (den sekundære smitte). Via løbehyferne kan naboplanter også angribes. Derfor optræder angreb pletvis i marken. Den sekundære smitte forløber hurtigere ved høje temperaturer.

Det angives, at omfanget af den sekundære smitte er afgørende for angrebsstyrken. En lille primær smitte kan godt give kraftige angreb, hvis efteråret og foråret er gunstigt for goldfodsygesvampen. Omvendt giver en større primær smitte ikke kraftige angreb, hvis der er dårlige betingelser for at løbehyferne kan brede sig. Kraftige angreb i marken i år er derfor ikke ensbetydende med kraftige angreb i marken igen i 2015.

Ingen resistente sorter

Der findes ingen sorter, der er resistente mod goldfodsyge, men i engelske undersøgelser har Hereford været mindre angrebet end andre engelske sorter. Se nærmere i [PlanteNyt nr. 1066, 2014](#).

Bejdsning med Latitude

Der tilbydes igen i år udsæd bejdsset med Latitude (silthiofam). Latitude udsætter angreb af goldfodsyge, så angrebet bliver mindre tabsvoldende. En fuldstændig bekæmpelse opnås ikke. Det højeste bruttomerudbytte for Latitudebejdsning i 47 Landsforsøg har været 14,7 hkg/ha (netto 11,0 hkg/ha).

DLG oplyser, at de tilbyder sorterne Hereford, Jensen, Mariboss, KWS Dacanto, KWS Cleveland og Substance bejdsset med Latitude. Danish Agro oplyser, at de tilbyder Mariboss, Jensen, KWS Dacanto og Hereford med Latitudebejdsning. Merprisen er omkring 175-185 kr. pr. hkg. Det oplyses, at der bejdses med 200 ml/hkg. I forsøgene er der set et lavere nettomerudbytte ved brug af lavere doser.

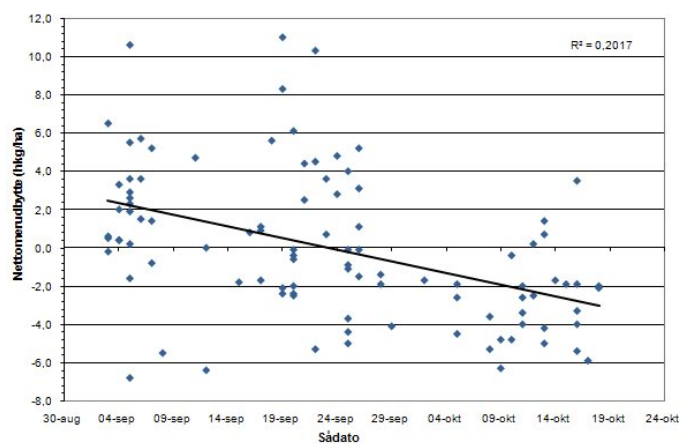
I figur 1 ses Landsforsøg med Latitudebejdsning (200 ml pr. hkg) i vinterhvede i Danmark i 2000-2003. I forsøgene har forfrugten været korn og i de fleste tilfælde vinterhvede. Der er udregnet nettomerudbytter ud fra følgende udsædsmængder: 140 kg pr. ha ved såning 1.-15. september, 200 kg/ha ved såning 16.-31. september og 240 kg pr. ha ved såning fra 1. oktober. Der er anvendt følgende priser: merpris for bejdsen 185 kr. pr. hkg og hvedepris 100 kr. pr. hkg (nettomerudbytterne rykker sig ikke ret meget, hvis kornprisen i høst 2015 er f.eks. 120 kr./hkg). Se datasættet [her](#).

Af figur 1 fremgår, at der er stor spredning i merudbytterne, men det vurderes på baggrund af resultaterne, at det ved såning af vinterhvede med forfrugt vinterhvede indtil omkring den 25. september kan være rentabelt at bejdses med Latitude. Bejdsning ved tidlig såning er mest rentabel, idet der her ses størst angreb af goldfodsyge, og fordi der ved tidlig såning anvendes den mindste udsædsmængde (færre omkostninger til bejdsmiddel).

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development'

Figur 1. Opnåede nettomerudbytter for Latitudebejdsning ved forskellige såtider i 47 Landsforsøg i 2000 til 2003. I 26 af forsøgene er effekten af bejdsning ved 3 forskellige såtider belyst, så der er i alt 99 observationer. Forfrugten har været korn og i de fleste forsøg vinterhvede. Hver prik repræsenterer et forsøg.

I forsøgene har der ikke været nogen sammenhæng mellem merudbytter for Latitudebejdsning og jordtype.

På baggrund af en 3-årig monitoring af goldfodsyge i Danmark er der opstillet et risiko-vurderingsskema. Se tabel 1.

Tabel 1. Risiko-vurderingsskema for bejdsbehov mod goldfodsyge i 2. og 3. års vinterhvede.

Jordtype (JB-nr.)	Sådato	Pct. sandsynlighed for goldfodsygeindeks over 20
1 + 3	Før den 20. sept.	75
	20. - 30. sept.	65
	Efter den 30. sept.	55
2 + 4	Før den 20. sept.	60
	20. - 30. sept.	50
	Efter den 30. sept.	35
5 + 6 + 7	Før den 20. sept.	50
	20. - 30. sept.	40
	Efter den 30. sept.	25

Eksempelvis vurderes der i 2. og 3. års vinterhvede på JB 1+3 ved såning før den 20. september at være 75 pct. sandsynlighed for at få et rentabelt merudbytte ved at bejds med Latitude. På JB 5-7 vurderes der ved såning efter 30. september kun at være 25 pct. sandsynlighed for at få et rentabelt merudbytte for Latitudebejdsning.

Skemaet skal sammenholdes med landmandens egen erfaring for, hvor hyppigt og hvor meget goldfodsyge han ser i vinterhvede med forfrugt korn. Bejdsning kan også være aktuel i vinterhvede efter 2-3 års korndyrkning.

Billede 1. Meget tidlige angreb af goldfodsyge ultimo april 2014. Foto: Kirsten Larsen, Centrovic.

Billede 2. Plet med lavere vækst og angreb af goldfodsyge. Foto: Ghita Cordsen Nielsen, VFL.

Billede 3. For at være sikker på, at goldfodsyge er årsagen til den dårlige vækst, skal rødderne rengøres meget grundigt. Ved mikroskopi kan løbehyferne ses i mikroskop. Foto: Ghita Cordsen Nielsen, VFL.

Billede 4. Kraftige angreb af goldfodsyge i vinterhvede fotograferet 3. juni. Foto: Erik Pedersen, LMO.

Billede 5. Kraftige angreb af goldfodsyge i vinterhvede fotograferet 3. juni. Foto: Erik Pedersen, LMO.

Kontakt din **lokale rådgivningsvirksomhed**, hvis du vil vide mere om dette emne.

